Rotary Distrikt 2405 | Östersjöprojektet

Östersjöprojektet i D2405
Partners

De PARTNERS listade nedan är kategoriserade utifrån deras primära fokus, aktiviteter och bidrag. Kategorisering belyser de olika tillvägagångssätten och bidragen från dessa partners till utveckling av en hållbar miljö, allt från forskning och utbildning till opinionsbildning, naturskydd och kulturellt engagemang - allt i syfte att skydda Östersjön och dess omgivande ekosystem. Inom varje kategorisering är partners listade i alfabetisk ordning.

Akademiska institutioner som bedriver forskning och utbildning
Dessa organisationer fokuserar på utbildning, forskning och kunskapsspridning om miljön, särskilt Östersjön.

- **Linnéuniversitetet, LNU Center for Ecology and Environmental Sciences (EEMiS), Kunskap miljö Linné Vatten (KMV)**: Ett svenskt universitet som erbjuder utbildning och forskning, inklusive fokus på Östersjön och Ishavet. Tillgång till forskare, filmer om relevanta forskningsprojekt, läromedel för barn: Algokidz och boken *Vi ser på Vatten under ytan*).

- **Stockholms universitets Östersjöcentrum**: Ett forskningscentrum vid Stockholms universitet med fokus på Östersjöns miljöutmaningar. Läromedel för ungdomar och allmänheten: Lektionbanken, Viktiga åtgärder för Östersjön.

- **Sveriges Lantbruksuniversitet**: Forskning om hållbart jordbruk, skogsbruk och vattenförvaltning. Tillgång till experter om Östersjön, Samarbete med Östersjöcentrum vid Stockholms universitet.

- Umeå universitet (Umu): Fokus på marin vetenskap, strategiskt forskningsområde ECOCHANGE, klimatförändringarnas effekter på Östersjöns ekosystem (Bottniska viken, Bottniska havet, Egentliga Östersjön). Samarbete med EEMiS vid Linnéuniversitetet.

Institutioner och initiativ utanför akademin som bedriver utbildning medvetenhöjande aktiviteter för allmänheten
Dessa organisationer syftar till att utbilda allmänheten, studenter och samhällen om miljöfrågor och hållbara metoder.

- **Baltic Climate School 2024** i Lettland. Organiserades av Coalition Clean Baltic.

- **Baltic Sea Science Center, Skansen**: Ett utbildningscentrum på Skansen i Stockholm med fokus på Östersjöns ekosystem. Läromedel för ungdomar och allmänheten: Lektionbanken.

- **Naturum:** Naturum fungerar som en port till naturen. I Sverige finns 32 Naturum och flera har fokus på olika aspekter av Östersjön (listade här i alfabetisk ordning).
  Marint Kunskapscenter i Malmö, knutet till Naturum Öresund.
  Naturum Stendörren nära Nyköping.
  Naturum Trollskogen på Öland.
  Naturum Vattenriket by White Architects.
  Naturum Västervik.
  Vattenriket, Biosfärområdet Kristianstads Vattenrike/Besökscentrum Naturum.

- **Voice of the Ocean Stiftelsen (VOTO)**: Har till ändamål att bedriva, stödja och främja forskning och utbildning om havet och dess dynamiska processer och historia. Med ett helhetsgrepp vill stiftelsen öka kunskapen kring samspelet mellan människor och hav över tid och in i framtiden. Tillhandahåller unika data via portalen Ocean Knowledge, Pedagogiska böcker av Lasse Åberg: *Havet är din bästa kompis* och *Så funkar havet – en djup bok*. Utbildningsresurser för skolor om Östersjön: Havet i skolan.

Kulturella och konstnärliga bidrag
Dessa individer och organisationer använder konst och kultur för att öka medvetenheten om miljöfrågor.

- **Anders Paulsson, sopransaxofonist**: Musiker, kompositör, sopransaxofonartist och miljökämpe.
  The eyes of the future generations are looking on us: Ett långdistansmusikvideo-samarbete mellan Sverige och Filippinerna inspirerat av Greta Thunbergs tal i FN. Inspelningen finns också på Youtube.
  Hymnus Aquarius – A Hymn to the Baltic Sea – komponerat 2023 av Benjamin Staern för för sopransaxofon och stor blåsensemble och är tillägnat Anders Paulsson och Marinens Musikkår. Verket har som utgångspunkt Östersjön och dess angränsande länder runt detta stora hav. Det vill också uppmärksamma medvetenheten om Östersjöns ekologiska återhämtning. Verket är beställt och finansierat av Marinens Musikkårs Vänner med stöd av Barbro Osher Pro Suecia Foundation och Coral Guardians/Albaeco.

- ***We care for our world.***
  Mark Krawczynski (Poland), Gilber Beveridge (Australia).
  https://www.youtube.com/watch?v=NywsOl9QsTQ

Maritima och historiska organisationer
Dessa grupper fokuserar på maritimt arv och dess koppling till miljömässig hållbarhet.

- **Segelfartyget Briggen Tre Kronor**: Ett segelfartyg som främjar miljömedvetenhet och maritimt arv genom att arrangera utbildningar ombord och guidade temaseglingar. BASRANs RYLA Baltic Sea 2023 som ordnades av Sverige hölls på Briggen Tre Kronor.

- **Segelfartyget T/S Constantia:** www.constantia.se och **Segelfartyget Ellen**, www.syellen.se. Värmdö Skärgård RK arrangerar "Hållbarhetsresan 2026" tillsammans med

dessa segelfartyg: https://varmdoskargard.se/event/quot-hållbarhetsresan-quot-----quot-save-the-date-quot/

Rotarys nätverk
Dessa organisationer främjar gränsöverskridande och tvärvetenskapligt samarbete för att hantera miljöutmaningar.

- **Baltic Sea Regional Action Network of Rotarians** (BASRAN): Ett samordningsorgan som kopplar samman rotarianerna i just nu åtta av nio kustländer runt Östersjön för att hjälpa klubbar och distrikt att fokusera aktiviteter för att förbättra Östersjöns tillstånd. Syftet är att genomföra åtgärder som är mest relevanta och effektiva med det långsiktiga målet att förbättra tillståndet i Östersjön.
- **Environmental Sustainability Rotary Action Group** (ESRAG): Samlar individer, experter och partners vars mål är att höja medvetenhet, utöva dialog och använda resurser och bästa praxis för miljön. ESRAG hjälper Rotaryfamiljen att planera, driva och utvärdera projekt, program och praxis som stödjer åtgärder inom miljöfokusområdet och tar itu med den trippel planetariska krisen.

Samhälls- och gräsrotsorganisationer
Dessa organisationer engagerar lokala samhällen i miljöarbete, ofta genom praktiska aktiviteter och medborgarvetenskap.

- **Vattentestväskan**: Ett Rotaryinitiativ som tillhandahåller vattentestsatser för skolor och samhällen.
- **Lokala fågelklubbar**: Bidrar till övervakning av biologisk mångfald. Kontakt BirdLife Sverige, BalticWings Sverige och Lettland.
- **Lokala Scoutkårer**: Engagerade i miljöutbildning och miljöaktiviteter.
- **H2O Hands to Ocean** (tidigare Rena Mälaren): En gräsrotsorganisation som städar vattenvägar och främjar havets hälsa. Dykning med socialt och miljömässigt ansvarstagande.
- **Sluta tanka havet**: Ett pilotprojekt med Länsstyrelsen i Stockholm som projektledare för att öka takten på utfasningen av tvåtaktsmotorer med förgasare. Finansieras av Havs- och vattenmyndigheten och genomförs i samarbete med flera andra aktörer.
- **Östersjöuppropet:** En gräsrotsrörelse som vill värna om ett hållbart fiske. Samlar stöd från föreningar, företag och andra organisationer och privatpersoner längs hela Sveriges Östersjökust med målet att påverka politiker och regeringen för att Sveriges fiske av sill/strömming ska begränsas till att endast omfatta det som går till direkt humankonsumtion, och fångsten ska landas och beredas i Sverige.
- **Samverkan för Hanöbukten**: En samverkansorganisation som uppmuntrar till och främjar arbetet för ett rent vatten och en cirkulär ekonomi i Hanöbukten. Med Hanöbukten menas

såväl kustområden, som marina områden, vattendrag uppströms och nedströms inom Skåne, Blekinge och Småland. Fungerar som en slags ”facilitator” som hjälper och underlättar för alla aktörer att hitta varandra och att samverka, att söka pengar tillsammans och lyfta fram åtgärdsförslag.

- **Sportfiskarna/Sveriges Sportfiske- och Fiskevårdsförbund**: En ideell organisation som arbetar för att det ska finnas ett bra fiske i rena vatten med friska fiskbestånd.
- **Stiftelsen Östersjökontraktet**: En insamlingsstiftelse som driver egna projekt och stödjer andras. Syftet är att engagera allmänheten, företag och makthavare i de kringliggande länderna för ett friskare Östersjön. Målet är att nå en miljon underskrifter av personliga Östersjökontrakt.
- **Vattenvårdsförbund:** Frivilligorganisationer som inte är en juridisk person men har liknande mål som vattenförbunden. Verksamheten består ofta av övervakning av vattenkvaliteten (så kallad samordnad recipientkontroll) och kontroll av flöden och nivåer.
  Mälarens vattenvårdsförbund
  Nyköpingsåarna vattenvårdsförbund
  Svealands kustvattenvårdsförbund (SKVVF)
  Trosaåns vattenvårdsförbund

Statliga och regionala myndigheter
Dessa enheter ansvarar för beslutsfattande, miljöledning och regional samordning.

- **Havs- och vattenmyndigheten** (HAV): Arbetar på regeringens uppdrag för att sjöar, vattendrag, hav och fiskresurserna ska bevaras, restaureras och nyttjas hållbart. Utkom 2024 med Marin strategi för Norrsjön och Östersjön 2024-2029.
- **Informationscentralen för Egentliga Östersjön**: Hanteras av Länsstyrelsen Stockholm och tar emot observationer och informerar om det aktuella läget i kustvattnet. Motsvarande informationscentral finns även för Bottniska viken och Västerhavet.
- **Kommuner** (290 i Sverige): Lokala kommuner med miljöhandläggare, hållbarhetshandläggare eller ekologer.
- **Länsstyrelser** (21 i Sverige): Ansvarar för den statliga förvaltningen i respektive län. Arbetar på uppdrag av riksdag och regering inom ett flertal samhällsområden och verkar för att nationella mål får genomslag i länet och för att främja länets utveckling. Hanterar bland annat miljöfrågor på regional nivå och är involverade i planering och konkret miljöarbete.
- **Regioner** (21 i Sverige). Asvarar för uppgifter som är gemensamma för stora geografiska områden och som ofta kräver stora ekonomiska resurser. Till exempel hälso- och sjukvården, kultur, kollektivtrafik och att stärka regionernas tillväxt och utveckling.
- **Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut** (SMHI): Myndighet med uppgift i att vara ett expertorgan inom meteorologi, hydrologi, oceanografi och klimatologi. Förvaltar och utvecklar information om väder, vatten och klimat som ger samhällets funktioner, näringsliv och allmänhet kunskap och kvalificerat beslutsunderlag. Bland annat sammanfattar

hydrologiska och oceanografiska förhållandena i Sveriges vattenmiljöer, i sjöar, vattendrag och i havet. Rapporterar regelbundet om Algblomningar i Östersjön och tillhandahåller information från havsobservationer.

- **Vattenförbund: V**anligtvis en sammanslutning kommuner, fiskevårdsföreningar och industriföretag, som enligt lag ska sköta till exempel rensningar och regleringar i vattnet. Förbunden är juridiska personer som bildas genom förrättning med ansökan till länsstyrelsen.

- **Vattenmyndigheterna**: Vattenmyndigheterna samordnar Sveriges arbete för bättre vatten. Vattenmyndigheternas uppdrag är att genomföra EU:s vattendirektiv. Fem länsstyrelser är utsedda av regeringen att vara vattenmyndighet i var sitt vattendistrikt. I varje vattendistrikt finns en vattendelegation, som fattar vattenmyndigheternas beslut. Deltar i projekt tillsammans med andra myndigheter och olika organisationer.
  Bottenvikens vattendistrikt: Sveriges nordligaste vattendistrikt och omfattar hela Norrbottens län och större delen av Västerbottens län. Länsstyrelsen i Norrbottens län är utsedd till vattenmyndighet i distriktet.
  Bottenhavets vattendistrikt: Länsstyrelsen i Västernorrlands län är utsedd till vattenmyndighet för Bottenhavets vattendistrikt. Ligger mitt i Sverige och sträcker sig från Vapstälven i norr till Dalälven i söder. Utgör 31 procent av Sveriges landyta, med ungefär en tredjedel av landets sjöar och vattendrag.
  Norra Östersjöns vattendistrikt: Sträcker sig från Älvkarleby i norr till Oxelösund i söder och från Kilsbergen i väster till skärgården i öster. Berör sju län och 74 kommuner. Länsstyrelsen i Västmanlands län är utsedd till vattenmyndighet i distriktet.
  Södra Östersjöns vattendistrikt: Länsstyrelsen Kalmar län är utsedd till vattenmyndighet för distriktet. Sträcker sig längs Östersjökusten från Bråviken i norr till Kullens spets i norra Öresund i väster. Gotland är den östra gränsen och Smygehuk den sydligaste punkten. Består av 91 kommuner i 10 län. Täcker cirka en tredjedel av Sveriges totala kuststräcka, cirka 35 procent av landets åkermark och cirka hälften av all betesmark, med högst Brdjurtäthet i landet.
  Västerhavet: Länsstyrelsen i Västra Götalands län är utsedd till vattenmyndighet för Västerhavets vattendistrikt. Omfattar hela Värmlands, Hallands och Västra Götalands län samt Kronobergs, Örebro, Jönköpings, Dalarnas och Jämtlands län. Även vissa delar Skånes län ingår i distriktet.

- **Vikasgrunden Naturreservat**: Östergötlands första marina utsjöreservat, drygt åtta kilometer öster om Harstena, långt ute i Östersjön. Med sina täta blåmusselbankar och rödalgsängar är reservatet ett viktigt område för Östersjöns marina liv och det utgör en tillflyktsort för fisk och musselätande fågel.

Stiftelser, miljövårdsorganisationer och opinionsbildningsorganisationer
Dessa organisationer arbetar för att skydda och återställa ekosystem, ofta genom opinionsbildning, offentligt engagemang och finansiering/genomförande av konkreta projekt.

- **Baltic Sea Action Group** (BSAG): Finlandsbaserad ideell stiftelse med mål att återställa Östersjöns goda ekologiska balans i de pågående klimatförändringarna. Har omfattande samarbete med forskare, företag, beslutsfattare, myndigheter och jordbrukare. Aktuellt med Ansvarsfull Sjöfart på Östersjön.

- **Blue Schools**
  Det europeiska nätverket för *Blue Schools* är ett initiativ från EU-kommissionen för att öka havsmedvetenheten inom skolan och engagera lärare och elever i havsfrågor. *Blue schools* hanteras i Sverige av Havsmiljöinstitutet. Skolor på alla nivåer, från förskola till gymnasium, kan ansöka om att bli en *Blue School.*
  https://www.havsmiljoinstitutet.se/havsmedvetenhet/marina-natverket-for-vattenpedagogik/bli-en-blue-school

- **Blå Flagg** - "Utmärkelse och verktyg för hållbar utveckling"
  Blå Flagg är en internationell utmärkelse för fritidsbåtshamnar och stränder som finns i 51 länder. 2025 fick 13 svenska hamnar och 8 stränder hissa Blå Flagg. Varje hamn eller strand med Blå Flagg måste uppfylla ett antal kriterier inom områdena vattenkvalitet, miljö, utbildning, säkerhet, service och tillgänglighet - www.blaflagg.org

- **Coalition Clean Baltic** (CCB): Ideell förening som förenar medlems- och observatörsorganisationer, samt partners och enskilda experter i alla länder i Östersjöregionen. Verkar för att främja skydd och förbättring av miljön och naturresurserna i Östersjöregionen för nuvarande och framtida generationer. Information, miljöutbildning och konkreta samarbetsprojekt. Arrangerade Baltic Climate School 2024 i Lettland.

- **Baltic Waters**: En oberoende stiftelse med ett enda mål: att Östersjön ska leva. Driver opinion, genomför projekt och stödjer forskning. Genomför storskaliga miljöprojekt som ska visa att förändring är möjlig och hur det kan genomföras. Projekten är uppdelade i följande teman: längst kusten, i havet, på land, opinion. Projekten finansierar och genomförs i egen regi och tillsammans med universitet, organisationer och institutioner.

- **Havsfonden**: en global aktiefond som investerar i aktier i företag som bidrar till ett hållbart nyttjande av haven.

- **HELCOM** (Helsinki/Baltic Marine Environment Protection Commission): En mellanstatlig organisation för att skydda Östersjön, allt från sjöfart till biologisk mångfald, övergödning, oljeutsläpp och fiske.

- **Håll Sverige Rent** (HSR). E ideell stiftelse som grundades 1983 av Naturvårdsverket och Returpack. Har som uppdrag att genom projekt, utbildningar och miljömärkningar verka för att minska både individers och olika verksamheters miljöpåverkan och en minskad nedskräpning som följd. Stöder bland annat verksamheter som berör vatten och hav med till exempel Kusträddarna.

- **Initiativ Utö**: En icke-vinstdrivande stiftelse som verkar för att återställa den biologiska balansen i Östersjön. Driver fyra våtmarker på Utö i Stockholms skärgård som används även som testbädd för forskning, utbildning och produktutveckling.

- **John Nurminens Stiftelse** (JNS): Stiftelse baserad i Finland som fokuserar inte bara på konkreta åtgärder för att bevara Östersjön utan också på utbildning, ökad medvetenhet,

påverkan på nationella och internationella beslutsfattare och samordning av bästa praxis även internationellt.

- **Kungliga Skogs- och Lantbruksakademien** (KSLA): En nätverksorganisation med uppgift att med stöd av vetenskap och praktisk erfarenhet till samhällets gagn främja jordbruk och skogsbruk samt därtill knuten verksamhet. Arbetar med frågor som rör jordbruk, trädgårdsbruk, livsmedel, skog och skogsprodukter, fiske och vattenbruk, miljö och naturresurser. KSLAs projekt består av tvärvetenskapliga kunskapssammanställningar, synteser, framtidsstudier och kunskapsspridning inom områden där akademien finner det särskilt angeläget att bidra med underlag till den framtida utvecklingen.
- **Levande Hav**: Levande Hav är ett spin-off företag från Stockholms universitet. Fokuserar på havsvård, konkreta aktiviteter för att minska övergödning och hållbara fiskemetoder.
- **Mission Sea 2030** **(Lettland**): Tacklar miljömässiga och ekonomiska utmaningar genom att söka efter ny teknik som kan ge lösningar på regional och global skala. Koordineras av Lettlands Vetenskapsråd, Lettlands Investerings- och utvecklingsbyrån, Riga Tekniska Universitet och Ekonomiministeriet.
- **Race for the Baltic**: Ideell organisation som verkar för att förbättra Östersjöns hälsa genom projekt med fokus på övergödningsproblematiken. Arrangerar konferenser och online seminarier (inpelningar finns att tillgå). Arbetar i samarbete med forskare, statliga institutioner, andra ideella organisationer, den privata sektorn och entreprenörer. Finansieras huvudsakligen genom en liten grupp filantroper.
- **Stiftelsen Hållbara Hav Östersjön**: Skapar engagemang om Östersjöns framtid och informerar om den forskning som sker så att kunskapen också blir till handling. Sätter press på beslutsfattare inom kommuner, myndigheter, jordbruk och näringsliv samt påvisar vad varje enskild individ kan göra. Stöttar också lokala initiativ och idéer, framför allt i Stockholms skärgårdsområde.
- Skärgårdsstiftelsen: Arbetar för att skapa tillgängliga och hållbara miljöer i Stockholms skärgård för nuvarande och kommande generationer. Fokuserar på hav och våtmark samt skogs- och jordbruk.
- Vides aizsardzības klubs (VAK) (Environmental Protection Club): Lettisk medlemsorganisation i Coalition Clean Baltic.
- **WWF Baltic Sea programme** (Världsnaturfondens Östersjöprogram): Ett program för stöd till restaurering, starkt marint skydd, policyfrågor och en hållbar blå ekonomi. Programmet har kontor i åtta länder runt Östersjön som samlar in verktyg och forskning för att bättre förstå Östersjön. Utövar tryck på offentliga och privata intressenter att engagera sig för en källa-till-havs-strategi för vattenförvaltning, hållbart jordbruk och att skydda arter och livsmiljöer. Förespråkar en stark miljöpolitik för Östersjön på EU-, regional och nationell nivå. Har observatörsstatus inom HELCOM.